

**Latvijas Republikas valdības
un
Amerikas Savienoto Valstu valdības
 nolīgums
par sadarbību zinātnes un tehnoloģijas jomās**

Latvijas Republikas valdība un Amerikas Savienoto Valstu valdība (turpmāk tekstā – “Puses”),

atzīstot 1994. gada 6. jūlijā Rīgā noslēgto Amerikas Savienoto Valstu valdības un Latvijas Republikas valdības līgumu par sadarbību zinātnes un tehnoloģijas jomās, kas grozīts un pagarināts, un

vēloties veicināt dinamisku un efektīvu starptautisko sadarbību gan visu zinātnisko organizāciju vidū, gan starp atsevišķiem zinātniekiem abās valstīs un Baltijas reģionā;

pārliecībā, ka starptautiskās sadarbības pacelšana jaunā līmenī zinātniskās pētniecības un tehnoloģiju jomā stiprinās draudzības un sapratnes saites starp to tautām un tiks veicināta attīstība abās valstīs;

atzīstot atvērto datu nozīmi zinātniskajā pētniecībā, tehnoloģiskajā sadarbībā un uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanā;

apņēmoties darīt visu iespējamo, lai izveidotu iekļaujošas zinātniskās pētniecības kopienas, kas iesaista sabiedrību, tostarp nepietiekami apkalpotas, nepietiekami pārstāvētas un marginalizētas grupas, un rada tai labumu, un likvidēt šķēršļus tās neierobežotai dalībai mūsu kopīgajos zinātniskajos pasākumos;

uzskatot, ka ir svarīgi saglabāt zinātniskās sadarbības normas un vērtības, piemēram, atklātību, pārredzamību, godīgumu, vienlīdzību, godīgu konkurenci, objektivitāti un demokrātijas vērtības, kas veicina starptautisku zinātnisku projektu integritāti un drošību;

ņemot vērā, ka sadarbība zinātniskās pētniecības un tehnoloģijas jautājumos ir būtisks nosacījums tautsaimniecības attīstībai un pamats izvērstai tirdzniecībai,

ir vienojušās par turpmāko.

I pants

1. Puses attīsta, atbalsta un veicina sadarbību zinātniskās pētniecības un tehnoloģijas jautājumos starp abām valstīm, pamatojoties uz vienlīdzības, apmaiņas un savstarpēja labuma principiem. Zinātniskā pētniecība ietver pētniecību, kas attiecas uz sociālajām zinātnēm, un šajā nolīgumā visas turpmākās atsauces uz zinātnisko pētniecību interpretē atbilstoši. Sadarbības jomās var ietilpt fundamentāli pētījumi, lietišķi pētījumi, tehniski pētījumi, augstākā izglītība, zinātniskās pētniecības integritātes un drošības un zinātnisko cilvēkresursu spēju veicināšana, kā arī citas zinātniskās pētniecības un tehnoloģijas jomas, kurās Puses vēlāk var nolemt sadarbīties.

2. Sadarbības pasākumi saskaņā ar šo nolīgumu var ietvert cita starpā koordinētas programmas un kopīgus pētniecības projektus, kopīgu datu vākšanu uz vietas, pētījumus un izmeklējumus, kopīgus zinātniskos kursus, darbseminārus, zinātnieku un tehnisko ekspertu mācības un mobilitāti, konferences, simpozijus, personāla, aprīkojuma un materiālu apmaiņu un zinātniskās pētniecības un tehnoloģiskās informācijas un dokumentācijas apmaiņu saistībā ar sadarbības pasākumiem.

3. Puses plāno turpināt apspriest jomas, kas tām ir abpusēji saistošas zinātnes politikas jautājumos, tostarp, bet ne tikai, ētisku pētniecības veikšanu, daudzveidības un iekļaušanas palielināšanu zinātnē, inovācijas veicināšanu, zinātniskās pētniecības integritātes un drošības veicināšanu un zinātnes politikas nostāju koordinēšanu daudzpusējos forumos.

II pants

Atbilstoši šim nolīgumam sadarbība zinātnes un tehnoloģijas jautājumos notiek saskaņā ar katras Puses piemērojamajiem normatīvajiem aktiem un ir atkarīga no piešķirto līdzekļu, personāla un resursu pieejamības.

III pants

I pantā aprakstīto sadarbību zinātnes un tehnoloģijas jautājumos veic, izmantojot īstenošanas līgumus, ko noslēdz starp Pusēm vai to aģentūrām, katrā no tiem aprakstot attiecīgās sadarbības veidu un apmēru, kā arī visas procedūras, kas jāievēro, finansēšanu, izmaksu sadalīšanu un citus būtiskus jautājumus.

IV pants

1. Katra Puse saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem cenšas veicināt:

- a) ātru un efektīvu iebraukšanu tās teritorijā un izbraukšanu no tās, kā arī to personu iekšzemes komandējumus un darbu, kas piedalās sadarbības pasākumos saskaņā ar šo nolīgumu, un

- b) atbilstīga un ar sadarbības pasākumiem saskaņā ar šo nolīgumu tieši saistīta aprīkojuma, instrumentu, pētniecības platformu, materiālu, krājumu, paraugu, datu un projekta informācijas ātru un efektīvu nogādāšanu tās teritorijā un izvešanu no tās.

2. Iekārtas, ko nosūtītāja Puse nodrošina kopīgu pasākumu veikšanai saskaņā ar šo nolīgumu, ir uzskatāmas par zinātniskām un nav komerciālas, un saņēmēja Puse veic pasākumus, lai panāktu šādu iekārtu ieviešanu bez muitas maksājumiem saskaņā ar attiecīgajiem normatīvajiem aktiem.

V pants

Noteikumi par tāda intelektuālā īpašuma aizsardzību un izplatīšanu, kas izveidots, izstrādāts vai nodrošināts, veicot sadarbības pasākumus saskaņā ar šo nolīgumu, ir izklāstīti I pielikumā, kas ir šā nolīguma neatņemama sastāvdaļa.

VI pants

Informācijas drošības un tehnoloģijas nodošanas noteikumi ir izklāstīti II pielikumā, kas ir šā nolīguma sastāvdaļa. Pielikumi, ko Puses vēlāk var pievienot šim nolīgumam saskaņā ar XII panta 3. daļu, arī ir šā nolīguma neatņemama sastāvdaļa.

VII pants

1. Zinātniskās pētniecības un tehnoloģiskā informācija, kas nav konfidenciāla un kas ir iegūta, īstenojot sadarbības pasākumus saskaņā ar šo nolīgumu, ir pieejama pasaules zinātnieku aprindām, izmantojot ierastos kanālus un saskaņā ar to aģentūru paražām un praksi, kuras piedalās attiecīgajā sadarbībā, ja vien īstenošanas līgumā nav rakstveidā noteikts citādi.

2. Ciktāl tas ir praktiski iespējams un saskaņā ar visiem piemērojamajiem tiesību aktiem un politikas nostādnēm, Puses veic darbu, lai veicinātu to datu brīvu un atklātu apmaiņu, kas izriet no sadarbības pasākumiem saskaņā ar šo nolīgumu, lai no tā gūtu labumu gan nozare, gan zinātniskās pētniecības kopiena, gan arī plašāka sabiedrība.

VIII pants

1. Attiecībā uz sadarbības pasākumiem saskaņā ar šo nolīgumu Puses vai attiecīgā gadījumā to aģentūras var atļaut tajos piedalīties pētniekiem un organizācijām no visiem zinātniskās sabiedrības sektoriem, tostarp no universitātēm, valsts laboratorijām un privātā sektora.

2. Attiecībā uz sadarbības pasākumiem saskaņā ar šo nolīgumu Puses vai attiecīgā gadījumā to aģentūras var veikt līdzekļu, aprīkojuma, materiālu vai citu tehnoloģiju nodošanu no vienas Puses citai un/vai no vienas valdības finansētas galvenās pētniecības programmas citai.

3. Puses vai to aģentūras var savas attiecīgās valdības finansētās vai valdības atbalstītās galvenās pētniecības programmas iekļaut sadarbības pasākumos saskaņā ar šo nolīgumu.

IX pants

Puses kopīgi var uzaicināt zinātniekus, tehniskos ekspertus un trešo valstu vai starptautisko organizāciju institūcijas piedalīties pasākumos, ko tās īsteno saskaņā ar šo nolīgumu. Šādas dalības izmaksas parasti sedz uzaicinātā trešā puse, ja vien abas Puses nav rakstveidā norādījušas citādi.

X pants

Šā nolīguma noteikumi neierobežo vai neietekmē citas sadarbības vienošanās zinātnes un tehnoloģijas jautājumos starp abu valstu sadarbības aģentūrām, kas noslēgtas vai var tikt noslēgtas neatkarīgi no šā nolīguma.

XI pants

1. Katra Puse šā nolīguma vajadzībām izraugās izpildītāju. Latvijas valdības izpildītājs – Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija, bet Amerikas Savienoto Valstu izpildītājs ir Valsts departaments.

2. Izpildītāji cieši sadarbojas, lai veicinātu visu pasākumu un programmu pareizu īstenošanu. Izpildītāji var periodiski sasaukt kopīgas darba grupas, lai atvieglotu prioritāro jomu noteikšanu attiecībā uz sadarbību un iespējamajiem īstenošanas pasākumiem. Izpildītājs ir atbildīgs par sadarbības aģentūru dalības koordinēšanu saskaņā ar jebkuru īstenošanas līgumu. Tomēr sadarbību saskaņā ar jebkuru īstenošanas līgumu galvenokārt pārvalda tās sadarbības aģentūras, kas piedalās attiecīgajā līgumā.

XII pants

1. Šis nolīgums stājas spēkā dienā, kad to ir parakstījušas abas Puses.

2. Jebkura Puse var izbeigt šā nolīguma darbību jebkurā laikā, 90 dienas iepriekš par to rakstveidā paziņojot otrai Pusei. Ja vien Puses nav vienojušās citādi, šā nolīguma izbeigšana neietekmē jau notiekošo sadarbības pasākumu, kas tiek īstenots saskaņā ar šo nolīgumu.

3. Šo nolīgumu var grozīt, Pusēm par to rakstveidā vienojoties.

4. Jebkuri strīdi starp Pusēm attiecībā uz šī līguma interpretāciju vai īstenošanu tiek risināti, Pusēm apspriežoties un veicot pārrunas.

5. Stājoties spēkā šim nolīgumam, darbību beidz un spēku zaudē 1994. gada 6. jūlijā Rīgā noslēgtais Amerikas Savienoto Valstu valdības un Latvijas Republikas valdības līgums par sadarbību zinātnes un tehnoloģijas jomās, kas grozīts un pagarināts.

TO APLIECINOT, šo nolīgumu ir parakstījušas attiecīgo valdību pienācīgi pilnvarotas personas.

PARAKSTĪTS Rīgā 2024. gada 4. septembrī latviešu un angļu valodā, abiem tekstiem esot vienlīdz autentiskiem.

LATVIJAS REPUBLIKAS
VALDĪBAS VĀRDĀ:

AMERIKAS SAVIENOTO
VALSTU VALDĪBAS VĀRDĀ:

Anda Čakša
Izglītības un zinātnes ministre

Kristofers Robinsons
Amerikas Savienoto Valstu
ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks
Latvijas Republikā

I PIELIKUMS

INTELEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA TIESĪBAS

I. Vispārēji pienākumi

Puses nodrošina atbilstīgu un efektīvu tāda intelektuālā īpašuma aizsardzību, kas radīts vai nodrošināts saskaņā ar šo nolīgumu un attiecīgiem īstenošanas līgumiem. Tiesības uz šādu intelektuālo īpašumu piešķir šajā pielikumā paredzētajā kārtībā.

II. Darbības joma

- A) Šis pielikums ir piemērojams visiem sadarbības pasākumiem, kas tiek īstenoti saskaņā ar šo nolīgumu, izņemot gadījumus, kad Puses vai to izraudzītās personas ir īpaši vienojušās citādi.
- B) Šajā nolīgumā "intelektuālais īpašums" ir priekšmeti, kas uzskaitīti 1967. gada 14. jūlijā Stokholmā parakstītās Konvencijas par Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas dibināšanu 2. pantā un var ietvert citus priekšmetus, par kuriem Puses ir vienojušās.
- C) Katra Puse, ar saviem dalībniekiem slēdzot līgumus vai izmantojot citus juridiskos līdzekļus, vajadzības gadījumā nodrošina, ka otra Puse var iegūt tiesības uz intelektuālo īpašumu, kas tiek piešķirtas saskaņā ar šo pielikumu. Šis pielikums citādi nemaina vai neierobežo sadalījumu starp Pusi un tās dalībniekiem, ko nosaka šīs Puses tiesību akti un prakse.
- D) Ja vien šajā nolīgumā nav noteikts citādi, strīdus par intelektuālo īpašumu, kas izriet no šā nolīguma, atrisina ar pārrunām starp attiecīgajām iesaistītajām institūcijām vai vajadzības gadījumā starp Pusēm vai to pilnvarotajām personām. Ja Puses par to savstarpēji vienojas, strīdu nodod saistošai izskatīšanai šķīrējtiesā saskaņā ar spēkā esošajiem starptautisko tiesību noteikumiem. Ja vien Puses vai to izraudzītās personas rakstveidā nevienojas citādi, noteicošie ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautiskās tirdzniecības tiesību komisijas šķīrējtiesas noteikumi.
- E) Šā nolīguma izbeigšana vai darbības izbeigšanās neietekmē tiesības vai pienākumus saskaņā ar šo pielikumu.

III. Tiesību piešķiršana

- A) Katrai Pusei ir tiesības uz neekskluzīvu, neatsaucamu pasaules mēroga licenci bez autoratlīdzības, lai tulkotu, reproducētu un publiski izplatītu monogrāfijas, zinātnisko un tehnisko žurnālu rakstus, ziņojumus un grāmatas, kas tieši izriet no sadarbības saskaņā ar šo nolīgumu. Visos ar autortiesībām aizsargāta darba eksemplāros, kas izplatīti publiski un sagatavoti saskaņā ar šo nolīgumu, ir jānorāda darba autoru vārds un uzvārds, ja vien autors nepārprotami nav atteicies tikt pieminēts.

B) Tiesības uz visu veidu intelektuālo īpašumu, izņemot tās tiesības, kas aprakstītas iepriekš III panta A) daļā, tiek sadalītas turpmāk aprakstītajā veidā.

1. Pirms vieszinātnieka dalības sadarbības pasākumos saskaņā ar šo nolīgumu uzņēmēja Puse vai tās izraudzītā persona un tā Puse vai tās izraudzītā persona, kas nodarbina vai finansē vieszinātnieku, var apspriest un noteikt tiesību uz jebkuru šā vieszinātnieka radītu intelektuālo īpašumu piešķiršanu. Ja šāds lēmums nav pieņemts, vieszinātnieki saņem tiesības, balvas, prēmijas un honorārus saskaņā ar uzņemošās institūcijas politiku. Šā nolīguma izpratnē vieszinātnieks ir zinātnieks, kurš apmeklē otras Puses institūciju (uzņemošo institūciju) un veic darbu, ko plāno tikai uzņemošā institūcija.

2. a) Jebkurš intelektuālais īpašums, ko radījušas personas, kuras nodarbina vai finansē viena Puse saskaņā ar citiem sadarbības pasākumiem, kas nav ietverti III panta B) daļas 1. apakšpunktā, pieder šai Pusei. Intelektuālais īpašums, ko radījušas personas, kuras nodarbina vai finansē abas Puses, ir abu Pušu kopīpašums. Turklāt katrs autors ir tiesīgs saņemt balvas, prēmijas un honorārus saskaņā ar tās institūcijas politikas nostādņēm, kura nodarbina šo autoru vai piešķir viņam finansējumu.

b) Ja vien īstenošanas vai citā līgumā nav panākta cita vienošanās, katrai Pusei savā teritorijā ir tiesības izmantot un ļaut citiem izmantot intelektuālo īpašumu, kas izveidots sadarbības pasākumu laikā.

c) Puses tiesības ārpus tās teritorijas nosaka, savstarpēji vienojoties un ņemot vērā, piemēram, Pušu un to dalībnieku attiecīgo ieguldījumu sadarbības pasākumos, saistību uzņemšanās pakāpi, iegūstot tiesisko aizsardzību un licencējot intelektuālo īpašumu, un citus faktorus, kas tiek uzskatīti par atbilstošiem.

d) Neatkarīgi no iepriekš minētā III panta B) daļas 2. apakšpunkta a) un b) punktā, ja kāda no Pusēm uzskata, ka konkrētajā projektā varētu tikt radīts tāds intelektuālais īpašums, ko neaizsargā otras Puses tiesību akti, vai projektā ir radīts šāds intelektuālais īpašums, Puses nekavējoties apspriežas, lai noteiktu tiesību piešķiršanu uz šādu intelektuālo īpašumu. Ja vienošanos nevar panākt trīs mēnešu laikā no apspriežu sākšanas dienas, sadarbība attiecīgajā projektā tiek izbeigta pēc jebkuras Puses pieprasījuma. Tomēr intelektuālā īpašuma radītāji ir tiesīgi saņemt balvas, prēmijas un honorārus, kas paredzēti III panta B) daļas 2. apakšpunkta a) punktā.

e) Ikvienu izgudrojumu, kas radīts kāda sadarbības pasākuma ietvaros, Puse, kas nodarbina vai finansē attiecīgo(-os) izgudrotāju(-us), nekavējoties atklāj otrai Pusei kopā ar visu nepieciešamo dokumentāciju un informāciju, lai šī otra Puse varētu noteikt visas tiesības, kas tai var būt. Katra Puse var rakstveidā lūgt otrai Pusei atlikt šādas dokumentācijas vai informācijas publicēšanu vai izpaušanu, lai

aizsargātu savas tiesības uz izgudrojumu. Ja vien rakstveidā nav panākta cita vienošanās, šāda atlikšana nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus no dienas, kad izgudrotāja Puse par izgudrojumu paziņojusi otrai Pusei.

IV. Konfidenciāla uzņēmējdarbības informācija

Ja informācija, kas laikus identificēta kā konfidenciāla uzņēmējdarbības informācija, tiek sniegta vai izveidota saskaņā ar šo nolīgumu, katra Puse un tās dalībnieki aizsargā šādu informāciju saskaņā ar piemērojamiem normatīvajiem aktiem un administratīvo praksi. Informāciju var identificēt kā "konfidenciālu uzņēmējdarbības informāciju", ja persona, kurai ir šī informācija, var gūt no tās saimniecisku labumu vai iegūt konkurences priekšrocības salīdzinājumā ar tiem, kuriem tās nav, un ja šī informācija nav vispārzināma vai publiski pieejama no citiem avotiem, un ja īpašnieks iepriekš nav šo informāciju darījis pieejamu, laicīgi nenosakot pienākumu ievērot tās konfidencialitāti.

II PIELIKUMS

Pastāvīgi aizsardzības pienākumi saskaņā ar katras Puses valsts tiesību aktiem

1. Ievads

Abu Pušu nolūks ir veicināt uz sadarbību balstītu pētniecības un inovācijas vidi, kas atbalsta brīvu ideju apmaiņu. Tomēr šajā nolīgumā paredzētie vai noteiktie pasākumi ir saskaņā ar katras Puses normatīvajiem aktiem. Dažos gadījumos valsts normatīvie akti valsts ārējo attiecību aizsardzības interesēs var ierobežot tādas informācijas vai tehnoloģijas pieejamību, kurai nepieciešama aizsardzība, ierobežota piekļuve (klasificēšana) vai eksporta kontrole. Ja kāda no Pusēm identificē informāciju vai aprīkojumu, kas ir svarīgs sadarbības pasākumu īstenošanai saskaņā ar šo nolīgumu un uz ko attiecas šāda aizsardzība, tā apspriežas ar otru Pusi, lai noteiktu, vai situāciju var atrisināt tā, ka abas Puses būtu apmierinātas.

2. Jaunas informācijas aizsardzība

Ja saskaņā ar šo nolīgumu īstenoto sadarbības pasākumu laikā identificē informāciju vai tehnoloģiju, par kuru ir zināms vai tiek uzskatīts, ka saskaņā ar kādas Puses normatīvajiem aktiem tai ir nepieciešama īpaša aizsardzība vai ierobežojumi, par to nekavējoties informē attiecīgās amatpersonas.

3. Jaunas informācijas vai tehnoloģijas eksports un nodošana

Attiecībā uz iespējamo nepieciešamību veikt eksporta kontroli, ko var paredzēt attiecībā uz jaunu tehnoloģiju, kas izstrādāta saskaņā ar šo nolīgumu, tostarp attiecībā uz jebkuru nepieciešamību, kas varētu rasties saskaņā ar šā pielikuma II pantu, attiecīgajos īstenošanas līgumos iekļauj sīki izstrādātus noteikumus šādas informācijas vai tehnoloģijas nelikumīgas nodošanas vai atkārtotas nodošanas novēršanai, ja kāda no Pusēm to uzskata par vajadzīgu. Puses paredz, ka informāciju un tehnoloģiju, kas izstrādāta saskaņā ar šo nolīgumu, parasti varēs eksportēt no vienas Puses teritorijas uz otras Puses teritoriju, ievērojot visus piemērojamos normatīvos vai citus juridiskos kontroles pasākumus vai noteikumus, tostarp visus pasākumus vai noteikumus, kas paredzēti vai noteikti saskaņā ar šā pielikuma noteikumiem.